

Elżbieta Muciek, absolwentka filologii polskiej, dr nauk humanistycznych, adiunkt w Zakładzie Badań Etnicznych Wydziału Politologii UMCS. Po ukończeniu studiów pracowała w Polonijnym Centrum Kulturalno-Oświatowym UMCS, a następnie w Zakładzie Polonijnych (obecnie Zakład Badań Etnicznych).

W 1992 r. otrzymała stypendium naukowe przyznawane doktorantom z Europy Środkowo-Wschodniej przez Karola Gustawa XVI, króla Szwecji, które odbyła w Centrum för Invandringsforskning (CEIFO) Uniwersytetu w Sztokholmie. Brała udział w pracach CEIFO oraz szwedzko-polskim projekcie badawczym poświęconym emigracji z Polski do Szwecji osób z wyższym wykształceniem zakończonym publikacją: T. Hammar, Z. Fiejka, A. Jakubowicz, H. Vigerson, E. Muciek, *Costs and Benefits of Brain Drain Processes: Towards an Integrated Framework for East-West Relation*, CEIFO, Stockholm 1992. Rezultatem pobytu stypendialnego oraz staży krajowych była dysertacja pt. *Organizacje polskie w Szwecji w świetle polityki imigracyjnej państwa szwedzkiego (1945-1992)*, napisana pod kierunkiem prof. Władysława S. Kucharskiego, na podstawie której uzyskała stopień doktora w 1995 r.

Oprócz zajęć dydaktycznych w macierzystej uczelni w latach 1996-2008 dr Elżbieta Muciek prowadziła zajęcia w Wyższej Szkole Humanistyczno-Ekonomicznej w Zamościu, Puławskiej Szkole Wyższej, Wyższej Szkole Przedsiębiorczości i Administracji, Wyższej Szkole Dziennikarskiej im. Melchiora Wańkowicza, Wyższej Szkole Handlu i Finansów Międzynarodowych im. Fryderyka Skarbka. Wypromowała ponad 50 licencjatów. Współpracowała z redakcją kwartalnika „Forum Polonijne” – czasopisma wydawanego przez Lubelski Klub Polonijny, wysyłanego do środowisk polonijnych w ponad 50 krajach, gdzie zamieszczała artykuły, relacje, wspomnienia i recenzje.

Elżbieta Muciek jest autorką ponad 30 publikacji naukowych: dwóch książek współredagowanych z Henrykiem Chałupczakiem, artykułów naukowych w czasopismach i wydawnictwach zbiorowych, haseł encyklopedycznych, recenzji, sprawozdań i ekspertyz

oraz ponad 50. publikacji popularnonaukowych i innych.

Na przełomie 1999 i 2000 r. na zaproszenie Związku Karpaczaków i Tobrukaczyków przebywała w Argentynie. Efektem pobytu była wystawa pt. *Polacy w Argentynie* zorganizowana na Wydziale Politologii. Ponadto Elżbieta Muciek uczestniczyła w blisko 40 konferencjach naukowych w kraju i za granicą, m.in.: w Wiedniu, Uppsali, Sztokholmie, Barcelonie i Brukseli. Jest prezesem lubelskiego oddziału Towarzystwa Polsko-Austriackiego i członkiem Stowarzyszenia „Wspólnota Polska”.

Pod nazwiskiem Michalik ukazały się m.in.: *Polska – Białoruś. Problemy sąsiedztwa*, red. H. Chałupczak, E. Michalik, Lublin 2005; *Mniejszości narodowe i etniczne w procesach transformacji oraz integracji*, red. E. Michalik, H. Chałupczak, Lublin 2006; *Emigracja polska w Szwecji po drugiej wojnie światowej*, w: *Polacy w Skandynawii*, red. Edward Olszewski, Lublin 1997; *Polityka imigracyjna Szwecji*, w: *Polacy w Skandynawii*, red. E. Olszewski, Lublin 1997; *Polacy w Szwecji w powojennym 50-leciu*, w: *Ze studiów nad polskim dziedzictwem w świecie*, red. L. Nowak, Marek Szczerbiński, Gorzów Wielkopolski 2002; *Prasa i wydawnictwa polskie w Szwecji*, w: *Z dziejów polskiej prasy na obczyźnie (od września 1939 r. do współczesności)*, red. M. Szczerbiński, Gorzów Wielkopolski 2002; *Elity polonijne w Szwecji*, w: *Kształtowanie się elit polonijnych*, red. J. Knopek, Bydgoszcz 2003; *Aktywność kobiet w środowiskach polonijnych w Szwecji w XX w.*, w: *Kobiety i młodzież w migracjach*, red. J. Zamojski, Warszawa 2005; „Polonia”, w: *Encyklopedia polskiej emigracji i Polonii*, red. K. Dopierała, t. 4, Toruń 2005; Pod nazwiskiem Muciek wydano m.in.: *Wielokulturowość w Szwecji – projekt polityczny i praktyka społeczna*. „Teki Komisji Politologii i Stosunków Międzynarodowych” 2009, t. 4; *Antropologia polityczna w programie studiów etnologicznych i politologicznych*, w: *Antropologia i polityka. Szkice z badań nad kulturowymi wymiarami władzy*, red. W. Dohnal, A. Posern-Zieliński, Warszawa 2011; *Geneza skupisk polskich w Szwecji*, „Facta Simonidis” 2012, nr 1, s. 7-29; *Nowe mniejszości w procesie kształtowania społeczeństwa wielokulturowego na przykładzie Szwecji*, w: *Mniejszości narodowe w państwach Unii Europejskiej. Stan prawny i faktyczny*, red. E. Godlewska, M. Lesińska-Staszczuk, Lublin 2013.

Dom Kultury
Lubelskiej Spółdzielni Mieszkaniowej

Spotkanie z cyklu
„Nasi rodacy na świecie”
dr Elżbieta Muciek
Polacy w Argentynie

ANNA FULARSKA PRZED DAWNYM DOMEM, A OBECNIE SKLEPEM PAŃSTWA FULARSKICH

LA BOCA SŁYNIE ZE SZCZEGÓLNEGO KOLORYTU. TU NARODZIŁO SIĘ TANGO

PROWINCJA MISSIONES PREZENTUJE SWOJE WALORY TURYSTYCZNE. W ŚROD EMIGRANTÓW POLACY OBECNI W TEJ PROWINCJI OD POKONIA 100 LAT

Zapraszamy

Polacy w Argentynie

Historia polskiej obecności w Argentynie rozpoczyna się w XVII w. i wiąże się z osobą Krzysztofa Arciszewskiego, polskiego arianina i banity, żołnierza w służbie Holandii, pierwszego polskiego konkwestadora. Następni Polacy, emigranci polityczni, głównie wojskowi, pojawili się na początku XIX w. i wzięli udział w walkach o niepodległość Argentyny: Emanuel Zatocki, Antoni Mierzwa, Jan Walery Bulewski, Franciszek Dunin Borkowski. Po powstaniach, listopadowym: Feliks Napoleon Zaba, Maksymilian Rymarkiewicz, Henryk Stpiczyński (Spika), Aleksander Colonna Walewski, 1848: generał Teofil Iwanowski, styczniowym: m.in. pułkownik Jordan Czesław Wysocki.

W 1897 r. skutkiem „gorączki brazylijskiej” do Argentyny przybyło 14 rodzin chłopskich z Galicji, które osiedliły się w prowincji Misiones. Zapoczątkowały one już ponad stuletnią historię osadnictwa polskiego w tym kraju. Upamiętnia ten fakt pomnik osadników w Apostoles - stolicy prowincji oraz aleja Polaków w Posadas. Wiele rodzin (np. Szychowscy) dzięki ciężkiej pracy kilku pokoleń osiągnęło znaczny sukces ekonomiczny i wysoki prestiż społeczny.

Obecność Polaków w Argentynie łączy się ponadto z historią odkryć geograficznych i badań naukowych w rejonie obu Ameryk. Przebywali tu: Ignacy Domeyko, Józef Siemiradzki, Paweł Edmund Strzelecki. Badania zoologiczne prowadzili: Konstanty Jelski, Jan Sztolcman, Tadeusz Chrostowski, geologiczne - Hugo Zapalowicz, etnograficzne - m.in. Wiktor Ostrowski i Ryszard Białous.

Oblicza się, że przed II wojną światową przebywało w Argentynie ponad 150 tys. obywateli polskich (Polaków, Ukraińców i Żydów). Pod koniec lat 40. przybyła tu duża grupa byłych wojskowych, żołnierzy Polskich Sił Zbrojnych na Zachodzie, często z rodzinami. Wśród emigrantów tej fali znaleźli się lekarze, artyści, księża, architekci, inżynierowie, którzy następnie budowali drogi, linie elektryczne i miasta swojej drugiej ojczyzny. Był w tej grupie Ryszard Białous (kapitan „Jerzy”, dowód-

ca batalionu „Zośka”), który po powstaniu warszawskim, a następnie pobycie w Anglii przyjechał do Argentyny ze swoją rodziną. W Patagonii zaprojektował i wybudował unikalny kompleks term leczniczych. Jednocześnie był dyrektorem dwóch wielkich przedsiębiorstw w prowincji Neuquen. Jego imieniem nazwano ulicę w Caviahue. Swoją ulicę i plac ma inny wybitny architekt Stanisław Maria Gąssowski. W uznaniu zasług Polaków w rozwój kraju parlament Republiki Argentyny ustanowił 8 czerwca świętem państwowym - Dniem Polskiego Osadnika.

Współczesna Polonia argentyńska liczy ok. 130 tys. osób osiadłych głównie w prowincjach: Misiones, Buenos Aires, Cordoba, Santa Fe i jest drugą co do wielkości, po brazylijskiej, w Ameryce Południowej.

Najważniejszym ośrodkiem życia polskiego jest Buenos Aires, gdzie znajduje się Dom Polski, siedziba Związku Polaków w Argentynie. Związek skupia obecnie 30 organizacji różnego typu, m.in. w ramach związku działa Sekcja Opieki Społecznej i Polska Macierz Szkolna. W Domu Polskim ma siedzibę szkoła polska i zespół taneczny „Nasz balet”. Bogate zbiory, liczące ponad 20 tys. woluminów, posiada Biblioteka Polska im. Ignacego Domeyki, redagowany jest tygodnik „Głos Polski”. Z inicjatywy Jana Kobyłańskiego, prezesa Związku Polaków w Argentynie, powstała Unia Stowarzyszeń i Organizacji Polskich w Ameryce Południowej (USOPAL). W dzielnicy Buenos Aires-Martin Coronado, zwanej swojsko Maciaszkowem, ma swą siedzibę Polska Misja Katolicka, której rektorem jest ks. Antoni Herkulan Wróbel (notabene autor książki *Historia duszpasterstwa polskiego w Argentynie*). W Martin Coronado znajduje się archiwum księży franciszkanów, działa polska drużyna harcerska, jest dom spokojnej starości, odbywają się msze św. w języku polskim oraz obchody świąt i rocznic narodowych. Opiekę duszpasterską nad Polakami w Argentynie w 16 polskich ośrodkach religijnych oprócz księży franciszkanów sprawują księża: redemptoryści, werbiści, salezjanie oraz siostry zmartwychwstanki.

El bieta Muciek

„Forum Polonijne” 2000, nr 1-2 (31-32), s.12

Dom Kultury
Lubelskiej Spółdzielni Mieszkaniowej

Spotkanie z cyklu
„Nasi rodacy na świecie”
dr Elżbieta Muciek

Polacy w Argentynie

Pomnik Polaków z Neuquen.

Z lewej tablica pamiątkowa Ryszarda Białousa, z prawej Kazimierza Bernaciaka.
Do ufundowania przyczynił się głównie Klub Rotary z Neuquen

Spotkanie odbędzie się
w poniedziałek 26 maja 2014 r. o godz. 18.00
w Galerii Sztuki Domu Kultury LSM
w Lublinie, ul. K. Wallenroda 4a, tel. 81 743 48 29
www.domkulturyism.pl
Wstęp wolny